

ÎNCHEIERE

21 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței

Judecători

Iuliana Oprea

Galina Stratulat, Ion Druță,

Maria Ghervas, Dumitru Mardari

examinînd cererea de revizuire înaintată de Asociația Obștească „Falun Dafa” și Asociația Obștească „Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova”, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Obștească „Asociația pentru protecția drepturilor invalizilor și veteranilor „Echitate” împotriva Asociației Obștești „Falun Dafa” și Asociației Obștești „Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova” privind dizolvarea asociațiilor,
împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 11 februarie 2015,

C O N S T A T Ă :

Asociația Obștească „Societatea protecției drepturilor invalizilor și veteranilor Echitate” s-a adresat instanței de judecată cu cerere privind dizolvarea Asociației Obștești „Falun Dafa” și Asociației Obștești - Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova”.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că Asociația Obștească „Falun Dafa” a fost înregistrată la 07.09.2009 cu nr. 604-d și Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova” a fost înregistrată de către Ministerul Justiției la 07.09.2011 cu nr. 003308. Scopul declarat al acestor asociații, care au aceeași adresă juridică și același conducător, este contribuirea la promovarea și transmiterea principiilor „Adevăr, Bunătate, Toleranță”, a exercițiilor chinezești ce constituie Falun Dafa (Falun Gong) pentru îmbunătățirea sănătății, spiritului, minții și corpului, cât și contribuirea la apărarea drepturilor tuturor participanților Falun Dafa.

Reclamanta susține că în realitate, scopul asociațiilor este promovarea unei pseudo- ideologii (religii chiar) cu un caracter vădit extremist, încercarea de a manipula cu membrii acestora în vederea promovării intereselor personale ale conducerii duhovnicești Falun Dafa fiind, de fapt, un fel de sectă care este periculoasă, deoarece atâta ura socială, interetnică și religioasă.

Afirmă reclamanta că prin acțiunile sale, asociațiile menționate care, de fapt, reprezintă filiale ale asociației mamă (interzisă pentru extremism în Republica

Populară Chineză) promovează o politică periculoasă de incitare la schimbare a puterii legale în Republica Populară Chineză și promovează intens simbolul său oficial care de fapt reprezintă nu altceva decât simbolul „swastica”, simbol practic identic cu svastica nazistă din timpul celui de-al doilea război mondial, simbolul Germaniei naziste sub care au fost exterminați zeci de milioane de oameni.

În calitate de asociație obștească ce vine să apere interesele cetățenilor, inclusiv ale veteranilor, memoria celor căzuți în al doilea război mondial, reclamanta consideră inadmisibilă activitatea pe teritoriul Republicii Moldova unor asemenea asociații obștești cu asemenea simbolică și care promovează, pe ascuns, astfel de scopuri.

Reclamanta mai indică că prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 20 ianuarie 2014, instanța de judecată a dispus obligarea Ministerului Justiției al Republicii Moldova de a introduce simbolul „falun” identic cu simbolul „swastica”, utilizat de către Asociația Obștească „Falun Dafa” și Asociația Obștească - Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova”, în registrul materialelor cu caracter extremist”.

Invocă reclamanta că, Asociația obștească „Falun Dafa” în public expune simbolul „falun”, care este absolut identic simbolului „swastica”, emblema partidului nazist din Germania în perioada anilor 1923-1945 partid care prin Hotărârea Tribunalului Internațional de la Nuernberg a fost recunoscut organizație criminală, care a comis atrocități deosebite contra omenirii, partid ce a fost interzis, fiind interzisă concomitent și folosirea simbolurilor emblemelor și drapelelor partidului dat. Reclamanta consideră că „Falun Dafa” este o mișcare distructivă periculoasă, al cărei fondator este Li Hongzhi, care este dat în urmărire penală generală de către Interpol. În China, mișcarea respectivă este interzisă la nivel de stat. Ea se maschează în spatele unei practici Tsi Gun, ce ține de autoperfecționarea omului, dar pe parcursul aflării sale în sectă, oamenii sunt tot mai mult implicați în mitinguri și proteste îndreptate spre discreditarea puterii oficiale. Activitățile acestei secte au dus la moartea a peste 2000 de oameni. Conștiința oamenilor a fost adusă la etapa sinuciderii cu scopul atingerii celei mai înalte perfecțiuni omenești.

Referitor la activitatea acestor organizații înregistrate în Republica Moldova, reclamanta menționează că la prima vedere s-ar părea că ei practică exerciții de cultură fizică și spirituală pentru îmbunătățirea sănătății cetățenilor, deoarece acesta a fost scopul principal al creării acestora. În realitate, însă, adepții acestei secte sunt tot mai des întâlniți la ambasadele Rusiei, Chinei, în fața clădirilor autorităților de stat, cât și în parcurile publice din centrul capitalei, organizând mitinguri cu pancarte de ațâțare a urii poporului față de autoritățile din China și a poporului chinez, care nu le împărtășește viziunile.

Astfel, reclamanta menționează că pe data de 17.07.2010, în parcul Ștefan cel Mare, mun. Chișinău, adepții „Falun Dafa” au adus stand-uri informative cu imagini ale presupuselor represalii din China, săvârșite împotriva celor ce practică Falun Dafa, cât și înscenarea reală a torturilor pe care adepții Falun Dafa spun că au loc în prezent. Toate acestea s-au desfășurat într-un loc public, unde se plimbă și copiii, care poate nu înțeleg sensul real al scenelor aranjate de adepții Falun Dafa, totodată li se poate afecta integritatea psihică, văzând asemenea scene groaznice.

Prin hotărârea Judecătoriei Comerciale de Circumscripție din 06 mai 2014, acțiunea Asociației Obștești „Societatea protecției drepturilor invalizilor și veteranilor - Echitate” a fost admisă și s-a hotărât de a dizolva Asociația Obștească „Falun Dafa” și Asociația Obștească - Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova” cu deschiderii

procedurii de lichidare, s-a numit în calitate de lichidator al Asociației Obștești „Falun Dafa” și Asociației Obștești - Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova”, Îl „Hariton Eugeniu”, s-a obligat organele de conducere ale Asociației Obștești „Falun Dafa” și Asociației Obștești - Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova” să transmită lichidatorului gestiunea societății, împreună cu registrele, cu actele (inclusiv de constituire, contabile, financiare, corespondența ce ține de activitatea comercială) și cu ștampilele acesteia, s-a atribuit lichidatorului competența de a termina operațiunile în curs ale Asociației Obștești „Falun Dafa” și Asociației Obștești - Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova” de a reprezenta societățile în relațiile cu terții, în litigiile aflate pe rolul instanțelor, de a urmări silit debitorii societății și de a încasa creanțele ei, de a contesta creanțele creditorilor și a oricăror tranzacții sau transferuri frauduloase, de a disponibiliza salarii societății și de a angaja, după caz, specialiști și experți, de a transforma în numerar bunurile din patrimoniul societății, s-a atribuit lichidatorului dreptul de a recepționa corespondența adresată Asociației Obștești „Falun Dafa” și Asociației Obștești - Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova”, dreptul de a reține corespondența care se referă la activitatea comercială a societății dizolvate, dar și obligația de a păstra secretul comercial și nu a divulga conținutul corespondenței care nu se referă la activitatea comercială a societății dizolvate, s-a acordat creditorilor termen pentru înaintarea creanțelor față de Asociația Obștească „Falun Dafa” și Asociația Obștească - Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova”, termen care expiră după 6 luni de la data ultimei publicații în Monitorul Oficial a avizului despre lichidarea Asociației Obștești „Falun Dafa” și Asociației Obștești - Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova”, s-a pus în sarcina lichidatorului obligația de a prezenta spre publicare avizul despre lichidarea societăților, în două ediții consecutive ale Monitorului Oficial, și de a informa în 15 zile fiecare creditor cunoscut despre lichidare și despre termenul de înaintare a creanțelor, s-a pus în sarcina lichidatorului obligația de a întocmi un proiect al bilanțului de lichidare în termen de 15 zile de la data expirării termenului de înaintare a creanțelor și de a-l prezenta instanței, s-a obligat reprezentanții organului afacerilor interne și administrației publice locale, la cererea scrisă sau verbală a lichidatorului să asigure ordinea publică și să participe la exercitarea atribuțiilor acestuia.

Asociația Obștească „Falun Dafa” și Asociația Obștească „Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova” au declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 iulie 2014, au fost respinse apelurile declarate de Asociația Obștească „Falun Dafa” și Asociația Obștească „Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova” și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Comerciale de Circumscripție din 18 aprilie 2014.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că motivele invocate de apelanți nu și-au găsit reflectare de fapt în probele acumulate la materialele dosarului, argumentele formulate în cererea de apel sunt neîntemeiate.

Totodată, instanța de apel a indicat că, hotărârea primei instanțe este fondată și legală, instanța de fond elucidând pe deplin circumstanțele de fapt și de drept ale pricinii, a aplicat corect normele de drept material și procesual și a emis o hotărâre întemeiată.

Considerînd ilegală decizia instanței de apel, la 15.09.2014, Asociația Obștească „Falun Dafa” și Asociația Obștească „Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova”

au contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iulie 2014 și a hotărîrii Judecătorei Comerciale de Circumscripție din 18 aprilie 2014 cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care pretențiile reclamantului să fie respinse ca neîntemeiate și ilegale.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 11 februarie 2015 s-a respins recursul declarat de Asociația Obștească „Falun Dafa” și Asociația Obștească „Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova” și s-a menținut decizia Curții de Apel Chișinău din 15 iulie 2014.

La 26 ianuarie 2016, Asociația Obștească „Falun Dafa” și Asociația Obștească „Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova”, au înaintat cerere de revizuire a deciziei Curții Supreme de Justiție din 11 februarie 2015, solicitînd admiterea acesteia, casarea deciziei revizuite și rejudecarea pricinii în ordine de recurs cu admiterea recursul declarat împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iulie 2014, invocînd ca temei de revizuire, lit. e¹⁾ a art. 449 CPC - a fost aplicată o lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională și la judecarea cauzei a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, iar instanța de judecată sau Curtea Supremă de Justiție a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale sau din hotărîrea Curții Constituționale rezultă că prin aceasta s-a încălcat un drept garantat de Constituție sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului.

Astfel, revizuienții invocă Hotărîrea Curții Constituționale nr. 28 din 23 noiembrie 2015 prin care a fost admisă sesizarea nr. 29a din 29 iunie 2015 privind controlul constituționalității art. 1 lit. b) din Legea nr. 54-XV din 21 februarie 2003 privind contracararea activității extremiste și declarată neconstituțională litera b) a articolului 1 din Legea sus-citată.

Examinînd motivele invocate de revizuent, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că cererea de revizuire urmează să fie respinsă ca inadmisibilă, pornind de la următoarele.

În conformitate cu lit. a) alin. (1) art. 453 CPC al RM, după ce examinează cererea de revizuire, instanța poate emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate și sunt probate circumstanțe, fapte ori evenimente, prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esențiale pentru relațiile în litigiu și de natură să influențeze soluția adoptată.

Drept temeiuri pentru revizuirea unei hotărîri irevocabile, de către legislator sunt definite cele conținute în art. 449 CPC și ele sunt indicate exhaustiv.

Pornind de la aceste cerințe, Colegiul relevă că revizuirea unei hotărîri date de către instanță este posibilă doar în cazul în care solicitantul, după devenirea irevocabilă a hotărîrii, intră în posesia unui temei din cele prevăzute de art. 449 CPC. În același timp, acest temei trebuie să vizeze situația de fapt, care a fost obiectul examinării în instanța de fond, dat fiind că instanța de recurs verifică corectitudinea aplicării și interpretării de către prima instanță a normelor de drept material și procesual, în limitele materialelor din dosar și în limitele recursului declarat. Or, nu poate fi revizuită o hotărîre care elucidează o anumită situație de fapt, asupra căreia s-a pronunțat instanța de fond, prin prisma unui temei care caracterizează o altă situație.

Din textul cererii de revizuire, înaintată la 26.01.2015, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit constată că revizuentul solicită revizuirea deciziei

Curții Supreme de Justiție din 11 februarie 2015 și temei de revizuire invocă lit. e¹) a art. 449 CPC.

Astfel, potrivit art. 449 lit. e¹) CPC, revizuirea se declară în cazul în care a fost aplicată o lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională și la judecarea cauzei a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, iar instanța de judecată sau Curtea Supremă de Justiție a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale sau din hotărârea Curții Constituționale rezultă că prin aceasta s-a încălcat un drept garantat de Constituție sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului.

Totodată, este relevant faptul că art. 7 din Codul jurisdicției constituționale consfințește *principiul prezumției constituționalității actelor normative*, potrivit căruia orice act normativ, precum și orice tratat internațional la care Republica Moldova este parte, se consideră constituțional pînă cînd neconstituționalitatea lui va fi dovedită în procesul justiției constituționale, cu asigurarea tuturor garanțiilor jurisdicției constituționale.

Conform art. 26 alin. (7) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, hotărârile Curții Constituționale produc efect numai pentru viitor.

Astfel, conchide Colegiul că, instanțele de judecată au judecat cauza dată în conformitate cu un cadru legal valabil și constituțional.

Prin urmare, argumentele expuse în cererea de revizuire nu se încadrează în temeiul prevăzut la art. 449 lit. e¹) din Codul de procedură civilă.

Admiterea revizuirii, în circumstanțele descrise ar veni în contradicție cu principiul securității raporturilor juridice, care presupune respectul față de principiul lucrului judecat și ar constitui o violare a art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare a hotărârii contestate, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice, care înseamnă că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sînt prevăzute în mod limitativ în art. 449 din Codul de procedură civilă.

Astfel, Colegiul constată că revizuenții nu au prezentat alte înscrisuri care să corespundă caracteristicilor cerute de norma de drept indicată.

În consecință, sub aspectul analizat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că circumstanțele invocate de revizuenți drept temei de revizuire, nu se încadrează în cele exhaustiv prevăzute la art. 449 CPC.

Prin cererea – obiectul prezentei ședințe, revizuenții nu au prezentat nici unul din temeiurile conținute în norma indicată.

Colegiul reiterează că, posibilitatea reinițierii procesului de judecată urmează să fie examinată în lumina Preambulului Convenției, care declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci cînd instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*Brumărescu v. Romania, Roșca v. Moldova*).

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata* (ibid., § 62), adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest

principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (*Roșca v. Moldova*, citată mai sus, § 25, *Popov nr. 2 vs. Moldova*). Din considerentele menționate Colegiu consideră că prezenta cerere de revizuire nu poate fi admisă.

Astfel, Colegiul conchide că cererea de revizuire urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, or retractarea neîntemeiată a unei hotărâri judecătorești irevocabile produce efecte grave pentru părți, întrucât se încalcă principiul stabilității raporturilor juridice, fiindcă unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă, între altele, că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale. De aceea, legea (art. 449 CPC) admite revizuirea numai în cazuri strict determinate.

În baza celor expuse și în conformitate cu art. 449, 451-453 din Codul de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DISPUNE:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire declarată de Asociația Obștească „Falun Dafa” și Asociația Obștească „Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova” împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 11 februarie 2015, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Asociației Obștești „Asociația pentru protecția drepturilor invalizilor și veteranilor „Echitate” împotriva Asociației Obștești „Falun Dafa” și Asociației Obștești „Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova” privind dizolvarea asociațiilor.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Iuliana Oprea

Judecători

Galina Stratulat

Ion Druță

Maria Ghervas

Dumitru Mardari